

EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli 30. 5. 2012
COM(2012) 304 final

Odporúčanie pre

ODPORÚČANIA RADY

týkajúce sa národného programu reforiem Dánska na rok 2012,

ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Dánska na roky 2012 – 2015

{SWD(2012) 304 final}

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY

týkajúce sa národného programu reforiem Dánska na rok 2012,

ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Dánska na roky 2012 – 2015

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii[1], a najmä na jeho článok 5 ods. 2,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh[2], a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie[3],

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,[4]

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

po porade s Hospodárskym a finančným výborom,

keďže:

(1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Európskej komisie o spustení novej stratégie pre zamestnanosť a rast nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameria na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na oživenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.

(2) Rada 13. júla 2010 prijala odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (2010 až 2014) a 21. októbra 2010 Rada prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských

---

1 Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.
2 Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.
3 COM(2012) 304 final.
4 P7_TA(2012)0048 a P7_TA(2012)0047.

štátov[5], ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.

(3) Rada 12. júla 2011 prijala odporúčanie, ktoré sa týka národného programu reforiem Dánska na rok 2011, a vydala svoje stanovisko k aktualizovanému konvergenčnému programu Dánska na roky 2011 – 2014.

(4) Komisia 23. novembra 2011 prijala druhý ročný prieskum rastu, čo znamená začiatok druhého európskeho semestra *ex-ante* a integrovanej koordinácie politiky, ktorá je zakotvená v stratégii Európa 2020. Komisia 14. februára 2012 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania[6], v ktorej určila Dánsko za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorému sa vykoná hĺbkové preskúmanie.

(5) Európska rada 2. marca 2012 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability, fiškálnej konsolidácie a opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila potrebu presadzovania diferencovanej fiškálnej konsolidácie, ktorá bude podporovať rast, obnovy bežných úverových podmienok pre hospodárstvo, podpory rastu a konkurencieschopnosti, zníženia nezamestnanosti a vyriešenia sociálnych dôsledkov krízy, ako aj potrebu modernizácie verejnej správy.

(6) Európska rada 2. marca 2012 takisto vyzvala členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na Pakte Euro Plus, aby svoje záväzky predložili včas na to, aby mohli byť zaradené do ich programov stability alebo konvergenčných programov a do ich národných programov reforiem.

(7) Dánsko 30. apríla 2012 predložilo svoj konvergenčný program na roky 2012 – 2015 a svoj národný program reforiem na rok 2012. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva programy posudzovali súčasne. Komisia dospela vo svojom hĺbkovom preskúmaní[7] podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 k záveru, že Dánsko zažíva vnútornú a vonkajšiu nerovnováhu, hoci nie nadmernú.

(8) Vychádzajúc z posúdenia konvergenčného programu z roku 2012 podľa nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 sa Rada domnieva, že makroekonomický scenár uvedený v programe, ktorý tvorí základ rozpočtových prognóz, je realistický. Scenár, v ktorom sa rast HDP odhaduje na 1,2 % v roku 2012 a 1,5 % v roku 2013 je viac-menej v súlade s prognózou Komisie z jari 2012, v ktorej sa rast HDP odhaduje na 1,1 % na rok 2012 a 1,4 % na rok 2013. Preto sú deficity verejných financií v konvergenčnom programe o niečo nižšie (4,0 % HDP v roku 2012 a 1,8 HDP v roku 2013 v porovnaní so 4,1 % HDP v roku 2012 a 2,0 % HDP v roku 2013 uvedených v prognóze Komisie z jari 2012). Cieľom rozpočtovej stratégie uvedenej v programe je odstrániť nadmerný deficit do roku 2013 a dosiahnuť strednodobý rozpočtový cieľ v podobe prinajmenšom štrukturálne vyrovnaného rozpočtu v roku 2020. Program tým potvrdzuje predchádzajúci strednodobý rozpočtový cieľ, ktorý primerane odráža požiadavky Paktu o stabilite a raste. Plánovaný celkový deficit v roku 2013 predpokladá včasné odstránenie nadmerného deficitu verejných financií. Vychádzajúc z (prepočítaného)

---

5 Rozhodnutie Rady 2012/238/EÚ z 26. apríla 2012.
6 COM(2012) 68 final.
7 SWD(2012) 153 final.

štrukturálneho rozpočtového salda[8] je plánované fiškálne úsilie v uvedenom roku v súlade s odporúčaním Rady vydanom v rámci postupu pri nadmernom deficite v júli 2010. Konsolidácia je odsúvaná na neskoršie obdobie vo väčšej miere, než sa plánovalo, a v záujme zabezpečenia požadovanej štrukturálnej úpravy v roku 2013 bude potrebné vynaložiť značné úsilie. Existujú len obmedzené riziká, že by sa v roku 2013 nedosiahla referenčná hodnota 3 % HDP; v prognóze Komisie z jari 2012 sa deficit verejných financií odhaduje na 2,0 % HDP. Vychádzajúc z (prepočítaného) štrukturálneho rozpočtového salda nedosiahne od roku 2013 odhadované rozpočtové zlepšenie v štrukturálnom rozpočtovom salde 0,5 % HDP vyžadované v Pakte o stabilite a raste. Zároveň sa očakáva, že miera rastu výdavkov verejnej správy bude pri zohľadnení diskrečných príjmových opatrení v súlade s referenčnou hodnotou týkajúcou sa výdavkov uvedenou v Pakte o stabilite a raste. Časť rozpočtového deficitu bude financovaná znížením štátneho účtu v Národnej banke Dánska. Podľa odhadov sa hrubý verejný dlh Dánska zníži zo 46,5 % HDP v roku 2011 na 41,1 % v roku 2015, t. j. výrazne pod úroveň 60 % HDP.

(9) Zvýšenie ponuky pracovných síl je v súvislosti so zabezpečením budúceho blahobytu a udržateľnosti verejných financií pre Dánsko kľúčovou prioritou. V roku 2011 ukončilo Dánsko ambicióznu reformu systému dobrovoľného predčasného odchodu do dôchodku a predstavilo plánované zvýšenie zákonného veku odchodu do dôchodku, ako aj jeho prepojenie na strednú dĺžku života. Momentálne je nutné presunúť zameranie na reformu invalidného dôchodku a systémy subvencovaného zamestnávania (systém „flex-job“). Vláda predložila príslušný návrh reformy v tejto oblasti, ktorý by sa mal bezodkladne realizovať. Musí sa riešiť aj rozširujúca sa priepasť medzi zamestnanosťou osôb s prisťahovaleckým pôvodom a zamestnanosťou ostatku pracujúcej populácie.

(10) Rast produktivity práce v Dánsku sa za posledné desaťročia spomalil, pričom jednou z potenciálnych príčin sú relatívne slabé výsledky v oblasti vzdelávania. Napriek vysokým výdavkom na vzdelávanie je [podľa prieskumu programu pre medzinárodné posudzovanie študentov (PISA) OECD] kvalita dánskeho vzdelávacieho systému len priemerná. Okrem toho študenti väčšinou ukončujú svoje štúdium neskôr ako v iných členských štátoch a miera predčasného ukončenia štúdia v inštitúciách poskytujúcich odborné vzdelávanie je relatívne vysoká. V záujme riešenia problémov v tejto oblasti vláda oznámila niekoľko nových opatrení v oblasti povinného a stredoškolského vzdelávania. Rozpočet na rok 2012 takisto podporuje, aby sa do výziev na verejné obstarávanie zaviedli sociálne doložky a opatrenia, vďaka ktorým bude pre súkromné podniky finančne výhodné ponúkať učňovské miesta s cieľom zvýšiť počet dostupných miest. Zvyšovanie počtu učňovských miest sa bude riešiť na trojstranných rokovaniach, ktoré začínajú v máji 2012, ako aj v rámci medziministerského výboru.

(11) Ďalší potenciálny dôvod pomalého rastu produktivity je relatívne nízky stupeň konkurencieschopnosti v Dánsku. V roku 2011 sa prijal balík v oblasti hospodárskej súťaže zameraný najmä na sektor stavebníctva, maloobchodu, zdravotníctva a sektor verejných služieb. Súťaž na taxi služby a dopravné služby, ako aj liberalizácia sektora lekárenských služieb sa preskúmava z hľadiska možných nových opatrení. O otázke zvyšovania počtu verejných obstarávaní v obciach a regiónoch sa momentálne rokuje s

[8] Cyklicky upravené saldo bez jednorazových a dočasných opatrení prepočítané útvarmi Komisie na základe informácií poskytnutých v programe s použitím spoločne dohodnutej metodiky.

regionálnymi a miestnymi samosprávami. V tomto kontexte sa v nedávnej správe výboru konštatovalo, že dánsky zákon o hospodárskej súťaži je potrebné posilniť a že sankcie za jeho porušenie sú príliš nízke na to, aby pôsobili odstrašujúco. Vzhľadom na to, že sa v tejto oblasti podnikli za posledný rok iba obmedzené konkrétne iniciatívy, sú v záujme primeraného riešenia tohto problému potrebné ďalšie kroky.

(12) Hoci je vysoký hrubý dlh domácností do určitej miery štrukturálnym rysom dánskej ekonomiky, v súvislosti so skutočnosťou, že aktíva domácností výrazne prevyšujú pasíva, sa v hĺbkovom preskúmaní podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 potvrdilo, že v otázke dlhu domácností narastajú obavy, a to preto, lebo sa zdá, že vývoj na trhu s bývaním je príčinou nárastu dlhu na úrovne, ktoré nemožno vysvetliť štrukturálnymi faktormi. Okrem toho sa od roku 2003 zmenilo zloženie hypotekárnych úverov. Obľubu si na úkor splátkových úverov s fixnou úrokovou sadzbou začali získavať úvery bez splátok s variabilnou úrokovou sadzbou. Vzhľadom na danú úroveň dlhu sú dnes domácnosti citlivejšie na zvyšovanie úrokových sadzieb a výkyvy v cenách nehnuteľností, než boli pred desiatimi rokmi. Táto skutočnosť znamená vyššie možné riziká z hľadiska finančnej a hospodárskej stability. S cieľom riešiť zraniteľnosť hypotekárneho systému sa v Dánsku prijali relevantné opatrenia. Okrem toho ministerstvo pre obchod a rast v súčasnosti analyzuje distribúciu aktív a pasív v rámci domácností a ich potenciálnu zraniteľnosť v prípade rôznych hospodárskych otrasov. Avšak mali by sa zvážiť aj opatrenia na predchádzanie procyklickému vývoju na trhu s bývaním v strednodobom horizonte, prednostne tým, že sa daň z hodnoty majetku stanoví v súlade so skutočnými trhovými hodnotami. Odstránením stropu ročného nárastu obecnej pozemkovej dane by sa takisto mohlo predísť budúcim procyklickým účinkom. Tieto opatrenia by sa mali zavádzať postupne s prihliadnutím na súčasnú potrebu stabilizácie na trhu s bývaním.

(13) Dánsko v rámci Paktu Euro Plus prijalo niekoľko záväzkov. Tieto záväzky a vykonávanie záväzkov predložených v roku 2011 sa týkajú podpory zamestnanosti, zlepšenia konkurencieschopnosti, zvýšenia udržateľnosti verejných financií a upevnenia finančnej stability. Komisia posúdila vykonávanie záväzkov v rámci Paktu Euro Plus. Výsledky tohto posúdenia boli zohľadnené v odporúčaniach.

(14) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra dôkladnú analýzu hospodárskej politiky Dánska. Posúdila konvergenčný program a národný program reforiem a predstavila hĺbkové preskúmanie. Zohľadnila nielen ich význam, čo sa týka udržateľnej fiškálnej a sociálno-ekonomickej politiky Dánska, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkové hospodárske riadenie Európskej únie tým, že poskytne vstupy na úrovni EÚ do budúcich vnútroštátnych rozhodnutí. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sú premietnuté do nižšie uvedených odporúčaní (1) až (5).

(15) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala konvergenčný program Dánska a jej stanovisko[9] je premietnuté najmä do nižšie uvedeného odporúčania (1).

(16) Rada na základe výsledkov hĺbkového preskúmania vykonaného Komisiou a na základe tohto posúdenia preskúmala národný program reforiem Dánska na rok 2012 a

[9] Podľa článku 9 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1466/97.

jeho konvergenčný program. Jej odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 sú premietnuté najmä do nižšie uvedených odporúčaní (3), (4) a (5),

TÝMTO ODPORÚČA, aby Dánsko prijalo v období rokov 2012 – 2013 opatrenia s cieľom:

1. Implementovať rozpočtovú stratégiu v zmysle plánu, zabezpečiť odstránenie nadmerného deficitu do roku 2013 a dosiahnuť priemerné ročné úsilie o štrukturálnu úpravu uvedené v odporúčaniach Rady v rámci postupu pri nadmernom deficite. Následne zabezpečiť primerané úsilie o štrukturálnu úpravu s cieľom dostatočne napredovať k strednodobému rozpočtovému cieľu a zároveň dodržať referenčnú hodnotu týkajúcu sa výdavkov.

2. Podniknúť ďalšie kroky na zvýšenie dlhodobej ponuky pracovných síl tým, že sa reformuje systém invalidného dôchodku, a tým, že sa systémy subvencovaného zamestnávania (systém „flex-job“) lepšie zamerajú na ľudí so zníženou pracovnou schopnosťou a na zlepšenie zamestnateľnosti osôb s prisťahovaleckým pôvodom.

3. Bezodkladne vykonať oznámené opatrenia s cieľom zlepšiť efektívnosť nákladov vzdelávacieho systému, znížiť mieru predčasného ukončovania štúdia, najmä v súvislosti s odborným vzdelávaním, a zvýšiť počet učňovských miest.

4. Pokračovať v úsilí o odstránenie prekážok, ktoré stoja v ceste hospodárskej súťaži, predovšetkým v miestnych službách, v sektore maloobchodu a stavebníctva okrem iného otvorením obecného a regionálneho verejného obstarávania v oblasti služieb konkurencii a zabezpečením toho, že sankcie v právnych predpisoch o hospodárskej súťaži budú mať dostatočne odstrašujúci účinok.

5. Zvážiť ďalšie preventívne opatrenia na posilnenie strednodobej stability trhu s bývaním a finančného systému, berúc do úvahy výsledky prebiehajúcej štúdie ministerstva pre obchod a rast o distribúcii aktív a pasív v rámci domácností a prostredníctvom preskúmania hodnôt majetku a systému obecnej pozemkovej dane.

V Bruseli

Za Radu
predseda